

การประเมินคุณภาพระดับหลักสูตรเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ต่อ)

QANEWS ฉบับที่แล้วนำเสนอเรื่องการประเมินคุณภาพระดับหลักสูตรของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนค้างไว้ที่รายการตรวจสอบเพื่อประเมินด้านกลยุทธ์การจัดการเรียนการสอน ฉบับนี้จึงนำมาเสนอต่อ รวมทั้งการประเมินด้านการประเมินผู้เรียน และคุณภาพอาจารย์

4. กลยุทธ์การจัดการเรียนและการสอน (ต่อ)

รายการตรวจสอบ

1. คณะหรือภาควิชามีกลยุทธ์การเรียนและการสอน [5]
2. กลยุทธ์การเรียนและการสอนทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการ [2, 6]
3. กลยุทธ์การเรียนและการสอนยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และกระตุ้นการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ [3, 4]
4. กลยุทธ์การเรียนและการสอนกระตุ้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และส่งเสริมการเรียนเพื่อการเรียนรู้ [1]

5. การประเมินผู้เรียน (Student Assessment)

การประเมินผู้เรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของการอุดมศึกษา ผลลัพธ์ของการประเมินสะท้อนถึงงานในอนาคตของผู้เรียน ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ของผู้เรียนผ่านการทดสอบและตรวจสอบ การประเมินผู้เรียนยังให้ข้อมูลที่มีคุณค่าแก่มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของการสอน และการสนับสนุนผู้เรียน กระบวนการประเมินผู้เรียนควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ออบแบบมาเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ ของผลการเรียนรู้ที่มุ่งหวัง และวัตถุประสงค์อื่นๆ ของหลักสูตร
2. เหมาะสมกับเป้าประสงค์ เช่น ประเมินเพื่อการวินิจฉัย ประเมินความก้าวหน้า หรือประเมินสรุปผล มีเกณฑ์การตัดสินผลที่ชัดเจนและรับรู้ทั่วกัน
3. เป็นที่ยอมรับของผู้ที่เข้าใจบทบาทของการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนต่อผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ และทักษะที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่มุ่งหวัง ซึ่งถ้าเป็นไปได้ไม่ควรขึ้นอยู่กับการทดสอบเพียงครั้งเดียว
4. ใช้ผลจากการทดสอบอย่างสม่ำเสมอเป็นระยะๆ
5. มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน ครอบคลุมการขาดเรียน การป่วย หรือเหตุอันควรได้รับการผ่อนปรน

6. เป็นที่แน่ใจว่าการประเมินกระทำด้วยความปลอดภัย ตามกระบวนการที่สถานศึกษากำหนด

7. อยู่ภายใต้การสอบทานเพื่อให้แน่ใจประสิทธิภาพของกระบวนการ

8. ผู้เรียนได้รับข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับกลยุทธ์การประเมินที่ใช้ การทดสอบหรือวิธีประเมินอื่นๆ ที่นำมาใช้ สิ่งที่คาดหวังในตัวผู้เรียน และเกณฑ์ที่ใช้ประเมินความสามารถ

เกณฑ์การพิจารณา

1. การประเมินครอบคลุมในเรื่อง การคัดเลือกนักศึกษาใหม่ ความก้าวหน้าในการศึกษาของผู้เรียน และการทดสอบก่อนจบการศึกษา
2. ตามหลักการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ชอบการประเมินแบบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced) โดยผสมผสานระหว่างการประเมินโดยเพื่อน การประเมินตนเอง และการประเมินโดยผู้สอน
3. เพื่อความโปร่งใส ยืดหยุ่น ให้ผลสะท้อนกลับ และเป็น การประเมินบนฐานผลลัพธ์ ผู้สอนควรใช้วิธีการประเมินผู้เรียนที่หลากหลาย ทั้งการประเมินตนเอง การประเมินโดยเพื่อน และการประเมินโดยผู้สอน มีเกณฑ์ที่ชัดเจนโดยการพิจารณาของผู้ร่วมรับผิดชอบรายวิชา วิธีการประเมินที่ใช้ควรเหมาะสมกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
4. วิธีการประเมินผลต้องตอบสนองทุกจุดประสงค์และสิ่งที่สอนตามหลักสูตร
5. วิธีการประเมินผลต้องครอบคลุมทั้งการประเมินผลเพื่อการวินิจฉัย การประเมินความก้าวหน้า และการประเมินสรุปผล
6. ขอบเขตและการให้ค่าน้ำหนักการประเมินแต่ละส่วนต้องชัดเจนและเป็นที่ยอมรับทั่วกัน
7. มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินต้องกำหนดแน่นอน และใช้เสมอกันตลอดหลักสูตร

8. กระบวนการประเมินมีความเที่ยงตรง คงเส้นคงวา และโปร่งใส

9. ผู้เรียนมีช่องทางอุทธรณ์อย่างมีเหตุผล

10. ต้องแสดงความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของวิธีการประเมิน และมีการประเมินความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการพัฒนาวิธีการประเมินใหม่ๆ

รายการตรวจสอบ

1. การประเมินผู้เรียนครอบคลุมการคัดเลือกนักศึกษาใหม่ การประเมินความก้าวหน้า และการประเมินเพื่อสำเร็จการศึกษา [1]

2. การประเมินเป็นแบบอิงเกณฑ์ [2]

3. การประเมินผู้เรียนใช้วิธีการที่หลากหลาย [3, 5]

4. การประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และเนื้อหาของหลักสูตร [3]

5. เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินมีความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ [3, 6]

6. วิธีการประเมินครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตร [4]

7. มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินชัดเจนและคงเส้นคงวา [7, 8, 9, 10]

6. คุณภาพอาจารย์ (Academic Staff Quality)

อาจารย์เป็นทรัพยากรการเรียนรู้ที่สำคัญ อาจารย์ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และเข้าใจเนื้อหาวิชาที่สอน มีทักษะและประสบการณ์ เพื่อที่จะถ่ายทอดความรู้และความเข้าใจของตนไปสู่ผู้เรียน และสามารถวัดผลจากการปฏิบัติของตน

คุณภาพของอาจารย์ประกอบด้วย คุณวุฒิ ความเชี่ยวชาญ ในเนื้อหาวิชา ประสบการณ์ ทักษะการสอน และจรรยาบรรณวิชาชีพ อาจารย์ครอบคลุมทั้งอาจารย์ประจำเต็มเวลา และบางส่วน ผู้บรรยาย และอาจารย์พิเศษ

เกณฑ์การพิจารณา

1. อาจารย์มหาวิทยาลัยควรสามารถ

- ออกแบบกระบวนการเรียนการสอนและนำไปใช้

- ใช้วิธีการเรียนการสอนที่หลากหลาย และสามารถ

เลือกวิธีสอนที่เหมาะสมกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

- พัฒนาและใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย

- ใช้วิธีการประเมินผลงานของผู้เรียนที่หลากหลาย และ

เหมาะสมกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

- ติดตามและประเมินผลการสอนของตน และการจัด

การเรียนการสอน

- ให้ผลสะท้อนกลับการสอนของตน

- ระบุความจำเป็น และวางแผนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. มีอาจารย์เพียงพอ และเหมาะสมในการบริหารหลักสูตร ทั้งในด้านคุณวุฒิ ประสบการณ์ ความถนัด และอายุ เป็นต้น

3. การสรรหาและการพิจารณาความดีความชอบอยู่บนพื้นฐานของระบบคุณค่าทางวิชาการ โดยพิจารณาทั้งการสอน การวิจัย และการบริการทางวิชาการ

4. บทบาทและความสัมพันธ์ในหน้าที่ ของอาจารย์ กำหนดไว้ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ

5. กำหนดภาระหน้าที่ที่เหมาะสมกับความสามารถ ประสบการณ์ และความถนัด

6. การจัดการงาน และระบบจูงใจเอื้อต่อคุณภาพของการเรียนการสอน

7. อาจารย์มีส่วนร่วมรับผิดชอบในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะด้านความเป็นอิสระทางวิชาการ และจรรยาบรรณในวิชาชีพ

8. มีกระบวนการทบทวน ให้คำปรึกษา และปรับภาระงาน

9. มีการวางแผนและปฏิบัติเกี่ยวกับการสิ้นสุดการจ้าง การออกจากงาน และการได้รับสิทธิประโยชน์ทางสังคม

10. มีระบบการประเมินอาจารย์บนพื้นฐานความยุติธรรม และโปร่งใส

รายการตรวจสอบ

1. อาจารย์มีความสามารถในงานที่รับผิดชอบ [1]

2. อาจารย์มีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมในการบริหารหลักสูตร [2]

3. การรับเข้าและการให้ความดีความชอบเป็นไปตามคุณค่าทางวิชาการ [3]

4. มีการกำหนดบทบาทและความสัมพันธ์ในหน้าที่ ระหว่างอาจารย์อย่างชัดเจน และเป็นที่ยอมรับ [4]

5. การมอบหมายหน้าที่/งานเหมาะสมกับความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะ [5]

6. ภาระงานของอาจารย์ และระบบจูงใจสนับสนุนคุณภาพของการเรียนการสอน [6]

7. มีกลไกการมีส่วนร่วมของอาจารย์ [7]

8. มีกระบวนการทบทวน ให้คำปรึกษา และปรับภาระงาน [8]

9. มีการวางแผนและการปฏิบัติเกี่ยวกับการสิ้นสุดการจ้าง และการออกจากงาน [9]

10. มีระบบการประเมินที่มีประสิทธิภาพ [10]